

3.3 RETNINGSLINJER

3.3.0 Generelt

- Universell utforming skal være en førende strategi i all fysisk planlegging.
- Det skal legges til rette for brukervedvirkning på alle nivå for å identifisere problemer og kvalitetssikre løsninger.
- Alle kommuneplaner skal ha bestemmelser med krav om universell utforming.
- Bestemmelser med krav om universell utforming skal innarbeides i alle regulerings- og bebyggelsesplaner.
- I kommuneplanene avsettes tilstrekkelig areal for innbyggere som har behov for spesielt tilrettelagte boliger.
- Ved forvaltning av offentlige tilskuddsmidler, bør søknader som tilfredsstillende universell utforming prioriteres.
- Ansvarlige myndigheter bør etablere årlige rapporter om hvordan arbeidet med universell utforming følges opp innenfor de respektive ansvarsområder.

3.3.1 Kunnskap og kompetanse

- Nye undervisningsbygg skal planlegges og bygges etter prinsippene om universell utforming. Dette gjelder både for grunnskole, videregående skole og universitet/høgskole.
- Ved innkjøp av nytt læremateriell skal det sørges for samtidig tilgang på tilrettelagte versjoner (lydbok/ punktskrift/ digital versjon), eventuelt annen form for samtidig tilrettelegging.
- Ved utarbeidelse av lokale og sentrale læreplaner, bør universell utforming integreres i aktuelle fellesfag og fagretninger.

3.3.2 Bygg og anlegg

- Kommunene skal gjennom byggesaksbehandlingen etterse at krav til universell utforming er fulgt.
- I planer for forvaltning og tilrettelegging av kulturminner inngår vurderinger av hvordan og i hvilken grad kulturminner kan gjøres tilgjengelige for alle.
- Det skal tilstrebes å unngå bruk av allergifremkallende byggevarer og øke bruken av allergivennlige og miljøvennlige produkter.

3.3.3 Uteområder og friluftsliv

- Ved anlegning eller rehabilitering av friområder, lekeplasser, ball-løkker og andre uteområder rettet mot allmennheten, skal prinsippene for universell utforming legges til grunn.
- Kommunale planer skal sikre et tilstrekkelig antall friluftsliv-, kultur- og naturområder av ulik karakter.

3.3.4 Informasjons- og kommunikasjonsteknologi

- Ved etablering eller oppgradering av offentlige tjenester på nett, skal det tilrettelegges for at alle brukergrupper kan benytte tjenesten ved at det innarbeides fleksibilitet med hensyn til bruk av skrift/størrelse/farger, tale etc.).
- Ved etablering eller oppgradering av offentlige etaters nettsider, skal Difis kvalitetskriterier legges til grunn.
- Ved planlegging av nye, publikumstilgjengelige IKT-løsninger i offentlige bygg, skal prinsippene om universell utforming legges til grunn.
- Ved etablering av automater for selvbetjening, bør det ikke benyttes utstyr med touch screen uten at det etableres tilgang til likeverdige alternativer.

3.3.5 Samferdsel

- Ved planlegging innen samferdselssektoren skal det tilrettelegges for samarbeid mellom ulike etater og nivåer for å bidra til at hele reisekjeden blir universelt utformet, dvs. både atkomst, parkering, infrastruktur, transportmidler og holdeplasser.
- Standardiserte løsninger skal legges til grunn for å oppnå gjenkjennelighet i utforming av krysningspunkt, holdeplasser, ledelinjer, merking m.m.
- Ved opplæring av personell, skal det legges spesiell vekt på hvordan gjennomføringen av transporttjenester kan utføres for å bedre forholdene for grupper med spesielle behov.

3.3.6 Reiseliv, næringsutvikling og innovasjon

- Ved bygging eller rehabilitering av bygg og anlegg innen reiselivsbransjen, skal prinsippene for universell utforming legges til grunn.
- Det må arbeides med å øke kunnskapen om universell utforming i næringslivsmiljøene og om mulighetene for nyskaping og innovasjon som ligger innenfor dette feltet.